

BÁCSMEGYEI FÜGGETLENSÉG

AZ ALFÖLDI, A BACS-BODROG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 3 kor. — Néptanítók részére: Egész évre 8 kor., félévre 4 kor. — Egyes szám ára 10 fillér.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Felelős szerkesztő:

Dr. MAYER NÁNDOR.

Laptulajdonos a „Zombori Függetlenségi Párt.”

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-körút 13. sz. hová a lapot illető közlemények és az előfizetések küldendők. — Kéziratokat a szerkesztőség nem ad vissza.
Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszáma: 76.

Vármegyei közgyűlés.

Zombor, december 15.

A vármegye egyetemét képviselő törvényhatósági bizottság bajsai *Vojnits* István alispán elnöklésével tegnap tartotta meg ez évben utolsó rendes közgyűlését. A bizottsági tagok majdnem zszufolásig megtöltötték a vármegyei székház nagy tanácskozási termét.

Igen érdekes jelensége volt a közgyűlésnek *Evetovits* János közismert 67-es pártállású bizottsági tag azon felszólalása, amelyet nagy hazánkfíának, Kossuth Lajos arcképének megfestetése ügyében az alispánhoz intézett. A törvényhatósági bizottság még 1907. évben elhatározta — ugymond — hogy nagy hazánkfíának, a nemzet atyjának életnagyságú arcképét a tanácskozási diszterem számára megfesteti s ezen határozatának effektuálására az alispánt kérte fel. Van-e az alispán abban a helyzetben, hogy az arckép ügyében a törvényhatósági bizottságnak információt adhat arra nézve, hogy az arckép elkészült-e és annak leleplezése iránt az intézkedések mikor tehetők meg? Egyben őszinte elismerését nyilvánítja *Vojnits* István alispánnak a vármegye közügyeinek állapotát körültekintő és alapos részletességgel ismertető jelentéseért.

Vojnits István alispán a hozzá intézett kérdésre azonnal válaszolt és kijelentette, hogy az 1907. évben hozott közgyűlési határozatnak megfelelően Kossuth Lajos arcképe elkészült. Miután a határozat szerint a leleplezési ünnepély a kormány közbenjöttével, tehát minél nagyobb ünnepek között fogantatandó, a volt főispán nem tartotta alkalmasnak eddig az időpontot annak eszközlésére s a maga részéről is kéri a törvényhatósági bizottságot, hogy hatalmazza fel arra, hogy az arckép leleplezésére az intézkedéseket akkor tegye meg, ha az ujonnan kinevezendő főispánnal erre vonatkozólag egyöntetű elhatározásra jutott.

A közgyűlés az alispán felvilágosítását helyesléssel éljenzés között vette tudomásul.

Majd felolvasta *Michajlovits* főjegyző a belügyminiszternek leiratát,

mellyel *Fernbach* Károly főispánt saját kérelmére állásától felmentette és ezzel kapcsolatban a volt főispánnak a törvényhatósághoz intézett következő bucsulevelét:

Bács-Bodrog vármegye tekintetes Törvényhatósági Bizottságának Zombor. Ö eszszári és apostoli királyi felsége engem a Bács-Bodrog vármegyei főispáni állásától saját kérelmemre felmenteni méltóztatott. Ezzel a ténnyel megszakadt köztem és a törvényhatósági bizottság között a hivatalos kapocs, amelynek minél bensőbbé, erősebbé tételén főispáni működésem egész ideje alatt őszintén és teljes örömmel fáradoztam.

Főispánná történt kineveztetésem idejére esik Magyarország politikai életének egy nevezetes változása, ami feladatokat sokszor nehezítette. Am de nyugodt lélekkel és öntudattal mondhatom, hogy a legjobb akarral törekedtem a nehézségek legyőzésén, békés egymást tiszteletben tartó vármegyei kormányzás fenntartásán; mindig a szivemen feküdt a nép érdekeit szem előtt tartó jó és gyors közigazgatás és a vármegye előhaladása.

Azt is nyugodt öntudattal állithatom, hogy székfoglalóm alkalmával kifejtett kormányzati és politikai programmom minden egyes pontjához mindvégig hű maradtam, amint azt megígérttem. Megváltozni pedig se nem tudtam, se nem akartam. És ezért felémelt fővel távozom e diszes helyről, mint olyan férfiú, aki köteleességét hiven teljesítette és aki megtántorodás nélkül ment a maga útján előre.

De ha voltak nehézségeim, voltak őszinte örömeim is. A tekintetes törvényhatósági bizottság szíves támogatása és sokszor megnyilatkozó bőségesen kárpótolt fáradságos munkámért. Őszinte örömmel tölt el az a tudat is, hogy a vármegye és lakosainak érdekében minden tőlem feltehetőt elkövettem és hogy ez irányú tevékenységemet nem egyszer siker koronázta.

Amidőn hálás szívvvel, a támogatásért őszinte köszönetem kifejezése mellett bucsuzom mint főispán Bács-Bodrog vármegye törvényhatósági bizottságától, tiszti karától és egész közönségétől, engedjék meg, hogy ezután mint egyszerű polgár hasonló közeletű és politikai nézetekkel és elvekkkel szolgálhassam szeretett vármegyémnek. — Zombor, 1909. évi november hó 18-án. *Fernbach Károly s. k.*

A felolvasás elhangzása után felharsant az éljenzés, amely még fokozódott, a midőn a közgyűlés egyhangulag tette magáévá az állandó választmány imitt közölt határozati javaslatát.

A vármegye közönsége a belügyminiszter ur magas leiratát tisztelettel tudomásul veszi s valamint annak idején, midőn a távozó főispán ur hivatali székét elfoglalta, hiven tradícióihoz tisztelettel fogadta, ugy a bucsu pillanatában is azon lojalitás lebeg szeme előtt, melyet az alkotmányos kormány képviselőjével szem-

ben mindenkor tanusított. A vármegye közönsége a főispánban az alkotmányos kormány megbízottját, a végrehajtó hatalom felügyeleti és ellenőrzési jogának képviselőjét látja s minthogy az alkotmánytisztelete a törvényhatóság minden tagjának a vármegye közönségének hiven őrzött hagyományává vált, a főispán kinevezését és felmentését, mint az alkotmányos hatalom gyakorlásának tényét teljes mértékben respektálja. Hagyományos köteleességét teljesíti tehát a törvényhatósági bizottság, midőn az alkotmányos megbízásának végére ért, főispánjának felmentését tisztelettel tudomásul veszi: egyben méltánylással adózik Őméltósága ama fáradozásainak és törekvéseinek, melyeket a vármegye közönsége, annak községei és polgárai szellemi és anyagi jólétének és előmenetelének biztosítása és emelése körül kifejtett. A vármegye közönsége ezért elismerését fejezi ki Őméltóságának és erről jegyzőkönyvi kivonaton értesíteni rendeli.

Ezzel tehát a végső záróköhöz érkezett *Fernbach* Károly, akire diszes állása béklyókat rakott s aki a főispáni bársonyszék karfái között nem bírt olyan munkálkodást kifejtteni, amely az ő megalkuvást nem ismerő lelkét eltöltötte. Most már szabad és mint a vármegyei függetlenségi és 48-as párt vezére ép oly lelkesedéssel veszi fel a harcot, mint tette azt a nagy nemzeti küzdelem idejében. Adjon az Isten neki erőt, hogy a nagy célok mihamarabb megvalósulhassanak.

A közel ötszáz pontból álló tárgysorozat két óra alatt letárgyalta a közgyűlés.

Zombor, december 15.

Justh Gyula Bácskában. *Justh* Gyula, az orsz. függetlenségi és 48-as párt elnöke szombaton, e hó 18-án, délután *Zentára* utazik, hogy az ottani függetlenségi párt által rendezett nagy banketen résztvegyen. Onnan 19-én, vasárnap délelőtt *Magyarkezará* megy, az ottani nagy bankgyűlésre, mely alkalommal *Lovász* Márton beszámoló* tart. *Justh* Gyulát ez útjára számos képviselő elkíséri, a környékbeli községek pedig küldöttségekkel képviseltetik magukat. A népgyűlésre részvételüket megígérték gróf *Bathányi*

Tivadar, Laehne Hugó, Gyelmis Gerő, Balogh Ernő, Hollo Lajos és még több Jushpárti képviselő.

A zentai ipartestület állásfoglalása. A zentai ipartestület vasárnap, folyó évi december hó 12-én délelőtt 10 órakor közgyűlést tartott, melynek tárgyaül az önálló bank melletti állásfoglalás volt kiüzve. A közgyűlésen az ipartestület tagjai igen nagy számban jelentek meg. **Piszár Pál** elnök a közgyűlést megnyitván, **Sotáló Sándor** indítványára a közgyűlés felkérte **Lovász Andor** országgyűlési képviselőt, hogy a tárgyuil kitűzött kérdéseket ismertesse. **Lovász Andor** országgyűlési képviselő nagy beszédben fejtette ki az önálló vánterületnek és önálló banknak nagy fontosságát, különösen az ipar érdekeinek szempontjából. Beszédében beígazolva, hogy a vánterület és bankelkülönítés esetén azok a retorziók, melyekkel minket Ausztria fenyeget, nem nekünk, hanem az osztrák iparosoknak s osztrák papirhitelzőinknek lennénk nagy kárára s legkevesbé sinés okunk tartani egy esetleg bekövetkező vánterület és bankkibontól. Beszédét azzal fejezte be, hogy a bankkérdés most teljesen Magyarország kezében van s helyrehozhatatlan bűn volna ezen kedvező alkalmat vetkes könnyelműséggel elszalasztani. A képviselő beszéde után **Homolya József** ipartestületi jegyző indítványára az ipartestület közgyűlése egyhangulag és nagy lelkesedéssel határozati javaslatot fogadott el, mely szerint:

1. Az önálló magyar nemzeti banknak 1911. évi január hó 1-ére s az önálló vánterületnek 1917. évre leendő felállítását a mellett, tiltakozik tovább a közös bank szabádmánának bármily rövid időre való meghosszabbítása ellen s országgyűlési képviselője útján ily tartalmu kérvénnyel fordul a magyar országgyűléshez.

A belvárosi bizottsági tagválasztáshoz.

Zombor, december 15.
Mi nem akartuk szőnyegre hozni azokat a visszaéléseket, melyeket a főispán távozása után a régi 67-esek a belvárosi választásnál jelöltjük érdekében elkövettek, — mert azt hittük, lesz okuk a győzelemről hallgatni és nem bolygatni a már nyugvó kedélyeket. De úgy a fővárosi sajtóban, mint a régi Tiszahuszarak helybeli sajtójában a függetlenségi pártra oly megjegyzések tételtek, melyek a tenyekkel homlokegyenest ellenkeznek és így kénytelenek vagyunk az igazságot leplezetlenül feltárni, hogy lássa és tudja meg a közönség, idén még a megválasztott bizottsági tag is, mily eszközökkel lett megválasztva.

A jelölt érdekében megmozdult az egész hivatalos apparátus. Akcióba lépett a zombori takarékpénztár igazgatósága és az Agrárbank. Ott láttuk a vármegye alispánját, aki nemcsak a zombori, de a gádori választókat is terrorizálta a jegyző útján. Működött Popp p. ü. igazgató is, aki „méltóságos” titulusát a volt 48-as főispánnak köszönheti. Terrorizálták a posta hivatalnokokat, szóval a tisztviselői karra a főnökök ráfeküdtek.

Előjárt azonban **Hauke Imre** polgármester. „Mi nem vonjuk kétségbe a polgármester azon jogát, hogy neki ne lenne szabad véleményét nyilvánítani, azt követni és azoknak híveket is szerezni. Ezt teheti **Hauke Imre**, de nem mint polgármester. **Hauke Imre** lehet Jusits törvényszéki bírőhoz és kapacitál-

hatja, hogy **Grünerre** szavazzon. Megteheti. **Hauke Imre** elmehet **Appelshofer** pék-mesterhez — és stipendiumot ígérhet neki, ha **Grünerre** szavaz. Megteheti. De mint polgármester nem mehet el **Czuczonits** könyv-kötőhöz, aki nem csak dolgozik a városnak, de a városháza épületében van üzlete, tehát a várossal üzleti összeköttetésben áll. Éppen úgy nem mehet el **Stebler Antal** óráshoz, akinek 850 korona évi jövedelme van veszendőben a városi órák jó karban tartásáért, ha meggyőződése mellett mer szavazni. Ez meg nem engedhető.

Ez az eljárás lealacsonyítja a polgármesteri székét, ez visszaélés azzal a hivatallal, melyet **Fernbach Károly** volt főispán elnevezéséből — jeltölt.

És mind ezeket támogatta a régi **Dra-kulits**-féle szerb párt, matadorjai hódolván a polgármesternek. **Megis** akadt a Belvárosban 81 szavazó, akiket nem lehetett a lábukról teszedni; akik egyszerű polgár mivoltuk dacára példát mutattak a politikai elvűségről és arról, hogy aki mint beszél, úgy cselekszik is. Nem pedig úgy, hogy vezérékhezünk a függetlenségi elvek mellett — és a választásnál a szavazástól tartózkodunk. Nagy a **Schweidel**-szobor előtt döngünk a 67-es politika ellen és diszöjtjük a 48-as elveket, — de ennek letérésére leszavazunk a 67-es jelöltre.

Grünerre leszavazott 128. A többség tehát 47. De hiszen a Belvárosban 347 szavazó van. Hol voltak a választók, miért nem lelkesedtek **Grüner**ért? A 128 szavazóból is több mind fele presszió folytán szavazott.

Mifele ellenőrzést gyakorolhat az a bizottsági tag, aki megválasztatását a polgármesternek köszönheti?

Az újonnan megválasztott bizottsági tag mellett a lelkesedés azért volt bizonyára oly erőteljes és azért tartózkodott 130 polgár a szavazástól, mert ismerik működését a múltban, mely nem állott egyébből, mint a polgármester mulasztásainak fakargatásából. Egyebet nem tett. Ezért vette fel ellene a harcot a függetlenségi párt, és ha ezt a pártot oly apparátus támogatta volna, mint a 67-eseket, úgy nem 128, de 328 szavazatot kapott volna **Krizmanits**, a függetlenségi párt jelöltje.

Ha a függetlenségi pártnak rendelkezésére is állottak volna azok a hatalmi eszközök, amelyekkel most az ellenpárt dolgozott, azokat nem vette volna igénybe, ahogy nem tette azt a múltban sem, mert mindig tartózkodott a polgárok legszebb jogának, a választás szabad gyakorlatának korlátozásától.

A Bács Bodrog Megyei Irodalmi Társaság vándorgyűlése.

Saját tudósítónktól.
Bezdán, december 13.
Az Irodalmi Társaság a bácsi és szabadkai vándorgyűlések után, december 11-én **Bezdánban** tartotta meg tizenharmadik felolvasó és egyuttal harmadik vándorgyűlést, mely itt, úgy mint amazok, a nagyközönség ösztönlan elismerésében és tetszésében részesült. Mind a három nagyon látogatott volt s alkalmas arra, hogy az Irodalmi Társaság népszerűségben nőjjön és tovább fejlődjék. A bezdáni Olvasókör szives hívása folytán létesült ez a vándorgyűlés. Az Olvasókör elnöke, **Ligeti Dávid** és **Jámbor Béla** főrendező, mások segítségét is igénybe véve, olyan szép sikerűvé, **Bezdán** ünnepevé avatták a vándorgyűlést, hogy az úgy a bezdániaknak,

valamint az Irodalmi Társaságnak is legjobb emlékében maradjon.

Esti 7 órakor a kedvezőtlen idő dacára is teljesen megtelt az Olvasókörnek izlésesen, költők areképeivel is felszített nagyterme az irodalom iránt érdeklődő közönséggel. Ott láttuk **Meszner István** apátplébánosól kezdve **Bezdán** egész értelmi közönségét, papokat, tanítókat, hirdokosokat, **kezeskedőket**, nőket nagy számban.

Legelsőbben a bezdáni Olvasókör, **Dalárda Farkas Ferenc** karnagy vezetésével a Himnusz énekelte teljes szabattossággal. Ezután **Ligeti Dávid** kör elnök, felkérte az Irodalmi Társaság tagjait, foglalják el helyüket a felolvasó asztalnál s tartsák meg a vándorgyűlést.

Eltér **Vértesi Károly** irodalmi társasági elnök elmondta megnyitó beszédét, melyben általános figyelem között az Irodalmi Társaság és a vándorgyűlés célját fejtegette.

Az elnöki megnyitót követő előzetes lecsillapultával **Körmöczy Ernő** rendes tag olvasta fel „Az udvariasságról” szövegei tanulmányát. Az előző évi felolvasás stílusát humoros helye derűségben tartotta a közönséget s a felolvasás végén tetszésnyilvánítással honorálták azt.

Molnár Radich Jolán rendes tag „Ejjeli kép” című költői szép rajzát **Jámbor Béla** rendes tag szavaltta el nagy hatással. Az írót és íróit egyaránt megeléjente a közönség.

Következett **Türr Antal** rendes tagnak a „Hódoltság” történelmi című humoros elbeszélése. A felolvasás derült hangulatban tartotta a közönséget és az írónak szívesen nyilvánított tetszést.

Végül **Vértesi Károly** elnök rövidebb záróbeszédben megköszönte az irodalom iránt érdeklődő közönségnek a nagy számban való megjelenését.

A dalárda **Jámbor Béla** helyettes karnagy vezetésével **Huber Károly** „Fohász” című zeneköltömenyenek az éneklésével fejezte be a lelekelmelő, szép irodalmi ünnepepelyt.

A hallgatóság ezután cigányzene kísérete mellett vonult át a másik nagyterembe s helyet foglalt az asztaloknál, melyeket Nagy Mihály kör vendéglős és neje csin és izléssel terített meg. Szaznegyvenen voltak rész a diszvacsorán; az asztalot az irodalmi társasági elnök, a kör elnök s az irodalmi társasági tagok műt vendégek foglalták el. A nők nagyszámban és estélyi ruhákban jelentek meg.

A disz vacsora halászléből, hozzávaló tésztából, túrus csuszából, pulyka és másféle pecsénye, saláta, és többféle gyümölcsből állt. Minden étel izletes volt s a teríték ára csak 1 korona 40 fillér volt.

A kedélyes ivacsorán csakhamar kilátás nyílt több felköszöntőre, azért ezek már a második fogásnál kezdődtek és hosszú sorban sokáig tartottak. A sok tekintetben tabudságos s az irodalmi ünnepepelyhez méltó felköszöntők sorozata ez volt:

Poharat emelt **Ligeti Dávid** és köszöntött az Irodalmi Társaságra; **Jámbor Béla** Vértesi Károly elnökre; ez **Ligeti Dávid** elnökre; **Körmöczy Ernő** Türr Antarra; ez a körre; **Vértesi Károly** Farkas Ferenc karnagy és **Jámbor Béla** h. karnagy vezetés alatt álló dalárdára; **Türr Antal** Körmöczy Ernőre; **Jámbor Béla** Molnár Radich Jolánra; **Vértesi Károly** **Jámbor Béla** főrendezőre; ez felolvasó azzalán a megjelenésében akadályozott **Bosnyák János** községi jegyzőnek az ünneplő közönséghez intézett ímeleg hangul leyelet, melyben az Irodalmi Társaságot üdvözli **Bezdánban** s az elnököknek a sokoldalú tevékenységét méltatja.

Tovább folytak a felköszöntések **Vértesi Károly** Csirszka Konrád dalárda elnökre; **Türr Antal** a tanítókra; **Vértesi Károly** **Bence Ambrus**ra; **Molnár Ferenc** az Irodalmi Társaságra; **Vértesi Károly** a közönségre; **Jámbor Béla** Nagy Zsigmondra; ez az Irodalmi Társaságra; **Jámbor Béla** **Vértesi Adrienné**; **Vértesi Károly** **Molnár Radich Jolán**ra; **Türr Antal** **Vértesi Károly**ra; **Jámbor Béla** **Samárjai Beldára**; **Bence Ambrus**

Gyenes Flóra stb. emeltek poharat. A felkösztöntökben sok szép szóval ünnepelték az Irodalmi Társaságot...

Tánc abban a teremben volt, melyben a felolvasás tartatott s így két helyen is mutatott a nagyszámú közönség.

Szóval az Irodalmi Társaságnak ez a vándorgyűlése is minden tekintetben kapcsolatos volt, igen jól sikerült s a mulatság is igazi bűvészkai volt.

Városi közgyűlés.

Zombor, december 15.

Sima lefolyású, rövid közgyűlést tartott Zombor város törvényhatósági bizottsága...

A közgyűlés iránt a bizottsági tagok is meglehetősen gyér érdeklődést mutattak.

A polgármesternek a közügyek állapotáról szóló jelentését Spanyol József tanácsnok olvasta fel.

A polgármesterelőterjesztésére a Falcione Lőrinc halálával megüresedett virilis bizottsági tagsági helyre a folyó évre Weidinger Lajos póttagot az 1910. évre pedig dr. Konyovits György póttagot hívták be.

Dr. Mayer Nándor és dr. Popovits István lemondottak az 1910. évre szóló virilis jogukról.

A heti áthatások alkalmával az állatorvosi teendők ellátását Tarján Lajos állatorvosra bízta a közgyűlés.

A szállásokra szóló postai küldemények kikézbizetését a városi külterületi kézbesítőkre bízta.

A csendőrszolgálat behozatala tárgyában hozott közgyűlési határozat fenn, vagy fenn nem tartása kérdésében dr. Mayer Nándor, dr. Nikolics György, dr. Donoszlovits Vilmos, Latinovits Szaniszló, Buday Gerő és Hauke Imre felszólalása után elhatározta a közgyűlés, hogy az ügy véglegzését a belügyminiszternél felirat útján megsüregelik.

A városi számvevőség előterjesztésére különböző célokra körülbelül 14.000 korona póthitelt engedélyezett a közgyűlés és végül Jablonszky Miklós rendőrkapitánynak 5 heti szabadságot adott.

HIREK.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Mornau Jakab, Stock Károly és Szeyvera János tanárokat az újverbázi községi főgimnáziumhoz rendes tanárokká kinevezte.

Kinevezés. A m. kir. igazságügyminiszter Mikó Lajos zsbói járásbírói telekkönyvi átalakító díjnyel az óbecsei járásbíróshoz irnokká kinevezte.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter özv. Takáts Imréné szül. Berényi Ilona okleveles kisdédövönőt az óverbázi állami kisdédövönő kisdédövönővé nevezte ki.

Kinevezés. A közoktatásügyi miniszter Koszapirovity Tivadár okleveles tanítót a csurgói községi elemi iskolához rendes tanítónak nevezte ki.

Kinevezés. A boszniai kormány Vinter Gyula moholi községi állatorvost Velika-Kladusára és kir. állatorvossá nevezte ki.

Áthelyezés. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Részner Ede znojvarajai állami tanítóképzőintézet tanárt hasonló minőségben a bajai állami tanítóképzőintézethez helyezte át.

Áthelyezés. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Sztojkovitsné Belén Irma kusiesi és Dimitrievits Hermina palánkai állami elemi iskolai tanítókat kölcsönösen áthelyezte.

Nyugalomba. Hamel Nándor bácsfeketehegyi ev. ref. lelkész, ki ötven esztendőig ügybuzgóan szolgált egyházát, nyugalomba vonult.

Új tanítónő. A kalocsai érseki hatóság Nagy Honkát Bácskertesre tanítónővé nevezte ki.

Új gazdasági tudósító. A földművelésügyi miniszter Bácsbodrog vármegyei topolyai járására Csiby Gábor kishegyesi lakost bízta meg a gazdasági tudósítói tiszttel.

Meghívó. A Zombori Kereskedők Testülete meghívta a Tulipán Szövetség Magyar Védőegyesület tagjait a kereskedelmi testület helyiségében f. hó 19-én tartandó felolvasásra.

Jubiláló tanító. Mátrai Zsigmond tanító, Zombor város törvényhatósági bizottságának tagja tegnapelőtt ünnepelte meg szűk családi körben tanítói működésének huszonöt éves évfordulóját.

Felolvasás. Dr. Szende Pál, az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés főtitkára folyó hó 19-én a zombori kereskedelmi testület helyiségében „A magyar kereskedelem feladatairól” felolvasást tart.

Új gyógyfürdő. Az újvidéki artézifürdő gyógyhatása már évek óta ismeretes volt a környéken. A város nagy áldozatkészséggel újabb modern berendezésű épületekkel látta el a fürdőt és megteremtette a lépcsőket arra nézve, hogy hivatalosan is gyógyfürdőnek nyilváníttassék.

Szelencsei vendégszeretef. Muiy István, ismert szelencsei koremsáros folyó hó 11-én dísznót vágott s a szokásos torra összehívta legközelebbi rokonait s leendő vejét, Mérő Simont.

ján éjtelt sérülések következtében vérvesszeség miatt nagynehezen bírt lakására vándorolni. Nem első eset ez Muiy koremsárosnál. Az ő koremsárosjába belépni éppen életveszélyes. Ki tudná összeszámolni azon eseteket, mely alkalommal ő a bekészen szórakozó vendégeit a legbrutálisabb sérülések, szidalmazások után kidobta, elagya bugyálta.

Estély a Türr-szoboralap javára. A bajai polgári olvasó-egyesület 1910. február hó 1-én Baján a Nemzeti szálloda termeiben, a bajai daloskör közreműködésével, műkedvelő színjeloadással és táncal Türr István szobralap javára estélyt rendez, mely alkalommal Gonda István miniszteri tanácsos Türr Istvánról tart felolvasást.

A városok két milliója. Az országgyűlés még a múlt évben megszavazott két millió koronát a városok segítésére, a városok azonban ezt a pénzt, melyet a legtöbb helyen a tisztviselők fizetésének javítására szántak, maig sem kapták meg.

Kivándorlás Bács-Bodrog vármegyéből. Bács-Bodrog vármegye területéről az elmúlt hónapban 274-en vándoroltak ki. Ezek közül utlevelet váltottak: Amerikai Egyesült Államokba 202-en, Szerbiába 36-an, Németországba 12-en, Európára 9-en, Bulgáriára 3-an.

A csendőrszurony. Hiegel Antal gombosi molnárnak valami visszaélés miatt akadt baja a csendőrséggel. Molnár Gábor csendőr kiment Hiegelhez a malombá, hogy kihallgassa őt.

SZÍNHÁZ.

Egy felőrája már, amióta egyebet sem teszek, mint hogy a tollamat a tintába mártogatom s azon tűnődöm, mit írjak az „Éj látogatás” című költemény zenéjéről, melyer dr. Kanyó Gyula vállalta el a nagy nyilvánosság előtt a felelősséget.

is így vagyok, véleményt nem mondhatok, csupán általánosságban jegyzem meg — arról amit hallottam — hogy a szerkezetben semmi kerekdedség nem volt, a vezérkürtös borzasztóan magas, az okozott erőteljes diszonzanciában a dallam elsatnyult, a karmester úgy dirigált, ahogy a zenekar játszott, az énekesek úgy énekeltek, ahogy nekik jól esett, az angyalok kara visitott, a költő elbeszélő szavait három csupasz képű barát kinézésű színész bő... hanggal kiabálta le a nézőközönségnek, az anya szelleme gyönyörű bosztonlépésekben vonult fel, hogy gyermekeit felfogja karja... elaltatja... betakarja... Igaz fátyolt reá. A szerzők közös hibája, hogy a kritikusokban ellenséget látnak, akik bűnös gerjedelemmel a nagy gerundiummal dorongolják le a tehetségeket, nehogy ilyenek tartson dr. Kanyó, kijelentem, hogy az a taps, ami a függöny leeresztése után felhangzott, nem az *előadónak*, hanem a *szerzőnek* szült s akik a karmestert hívták s az előadók neveit hangoztatták, azok heccelődtek, — nem voltak őszinték. Egy tanácsunk van. Ha még ir ilyen klasszikusba vágó monstre darabot, — igazán kár a fáradságért — ne adja oda vidéki ripacsoknak, mert azok a jót is tönkreteszik.

Gyujtogató. Heyermanns sötét színekben megírt drámájában Polgár hét szerepet játszott s mindegyikben kiváló jó alakítást nyújtott. A vádlottak elővezetése közötti idő üres, semmi cselekmény nincs benne, így magyarázható meg, hogy a bírót játszó Gózon több ízben partnerére (írnok) mosolygott, ami a darab rovására ment.

Parasztbecsület. Kaposi Józsaé az est sikere. Gyönyörűen énekel ez az asszony. Hangján bámulatatosan uralkodik. Hatvanéne küzdött rövid szerepével. Lányi ilyen komoly szerepekben nem állja meg a helyét, kis terjedelmű hangja nem érvényesülhet, beolvad a tömegbe, mintha statistálna. Toronyi gyönyörűen énekel s jól játszott. —r.

Vasárnap.

Hódító keringő a címe annak az operettnek, amely csak mérsékelt tetszést aratott ma este. Nem is csodáljuk; hiszen az újabb operettekben — amelyek Bécs városának másod- és harmadrangu színpadjain látnak „estvilágot“ — gyakran találkozunk a régi témáival és édes melódiáival. Ezek érdektelen szüjtre, ötletességet és újszerűséget nélkülöző cselekményre, néha raffináltan, gyakran pedig kevés változással vannak felhasználva.

A zeneszámok közül csupán a szerelmi keringő kedves, de rövid lélegzetű melódiája, amely gyakran ismétlődik, továbbá a „Svihákok“-ból átvett (saját magától lopott) és ismert motívumot, amelyet csekély változással hallottunk megismétlődni és a fiakeres család triója érdemelnek említést.

A főszerepet Remete egy fiakeres hű alakításával sikerrel vitte. Mezei tulzott temperamentummal játszott. Toronyi „nyitott“ éneklési módszere a melódiá előadásának hátrányára válik. Szép érces és csengő hangja néha hatalmas erővel tör ki, amely kellemetlen hangzást idéz elő. Úgy látszik nem ismeri még a kis színház akusztikáját.

Kísérletezzen gyengébb „forte“-val énekelni, majd másképp hangzik. Alakítása különben sikerrel járt. Harasztí kis hangja és dicséretes diszkrét játéka jól érvényesült. H. Lévai Berta és Solymosi a humor előidézéséhez nagyban hozzájárultak. Vajda ügyesen ugrált.

Hétfő.

Bánk-Bán. Katona jeles drámáját, — amely legközelebb Berlinben kerül előadásra német nyelven — egynéhány jelentéktelen hibától eltekintve, négy felvonáson keresztül kitűnő előadásban láttuk. Sajnos, az ötödik felvonásban egyes szereplők nem tudták szerepeiket és egyesek akadoztak.

Hevesi M. művészi alakítását és az együttesből való kiválását már megszoktuk. Ezen nívóra emelkedett ma Turai. Petur bánt a legfinomabb nüanszokig teljesen kidolgozta. Játékában volt erő, szenvedély és érzés, hangjában pedig szín, csengés és változás. Hálás szerepét nagyszerűen kidomborította, amellyel művészi tulajdonságát ismertette meg velünk. Nyílt színen és felvonás végén hatalmas tapsviharban volt része. A sikerült előadást Polgár pompás Biberach-ja, Niczkyné nagyszerű Gertrud-ja egészítették ki. Solymosi Tibor szerepét Remete helyett játszotta. Hasznavehetőségét ismételten dokumentálta. Sárvári Nusi nagy szerepet nem képes játszani. Mozdulatai szögletesek, hangja szintelen. Minden szerep elmosódik alakításában. Nagy Pál megjelenésével illuziót keltett, de beszédmodorával és játékaival nem tudta azt megtartani. Gózon előadása teljes sikert eredményezett, de a hatalmas és hős Bánk-Bánt nem személyesítette meg.

Bárd.

Színházi hírek. Gál Gyula, a budapesti nemzeti színház hírneves színművésze szombaton Feydeau legújabb színművében, „A botrány“-ban és vasárnap olasz verisztikus irányzatú drámában, „A beestelenek“-ben vendégszerepelt fog.

A színtársulat az újabb magyar dráma-irodalom kiváló munkásának, Lengyel Menyhért nagyszerű drámájának, a „Taifun“-nak bemutatójára készül, amelynek főszerepét, dr. Tokeramót, amint értesülünk, az igazgató, Polgár Károly fogja játszani. Bemutatója jövő héten lesz. A színház énekes személyzete Gounod nagyszabású operájának, „Fauszt“-nak betanulásával van elfoglalva.

HIRDETÉSEK.

4559/kig. 1909. szám.

Pályázati hirdetmény.

Mohol községben lemondás folytán üresedésbe jött és évi 1200 korona fizetés, 60 kor. utiátalány és a szabályrendeletileg megállapított husszemledijakkal javadalmazott községi állatorvosi állásra pályázatot hirdetek s felhívom azokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az előirt képesítést és eddigi működésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám **folyó évi december hó 26-ig** bezárólag annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezőket figyelembe nem veszem.

Zenta, 1909. december hó 6-án.

SZTRILICH,

főszolgabíró.

282-2-2

Hirdetések felvételnek

☒ a legolcsóbb árak mellett ☒

LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN

Erzsébet-körút 13. sz. alatt.

Felhívás a háztulajdonosokhoz.

A polgári fiúiskola elhelyezésére alkalmas bérházat keresünk. Szükséges négy tanterem, igazgatói iroda, tanácsterem, szertár szoba és lakás a szolgá részére. Felkérem a háztulajdonosokat, hogy ajánlataikat Baumann Antal urhoz, az intézet igazgatójához **folyó hó végéig** nyujtsák be.

Zomborban, 1909. december 2-án.

Dr. ALFÖLDY ÁRPÁD,

iskolaszéki elnök.

278-3-3

!! M. kir. Államvasuti pályaszerelés !!

!! KARÁCSONYI !!

AJÁNDÉKUNKAT:

órákat, arany, ezüst, brilliáns ékszereket és china-ezüst disztárgyakat **HELYBEN CSAK:**

STEBLER ANTAL,

ÓRÁS ÉS ÉKSZERÉSZNÉL

LEGOLCSÓBBAN VÁSÁROLJUK.

Arany betűs gyűrű darabja 2 kor.
 Ezüst betűs gyűrű arannyal bevonva 50 fillér.
 Ezüst betűs gyűrű darabja 30 fillér.
 Ezüst keresztgyűrű darabja 50 fillér.

!! Törv. eng. zálogházi becsf. !!